

Adaptació i implementació d'un programa d'intervenció a l'escola a través de l'educació física: el Programa de responsabilitat personal i social

Adaptation and Implementation of an Intervention Programme in Schools through Physical Education: the Personal and Social Responsibility Programme

Autora: **Diana Marín Suelves**

Departament de Didàctica i Organització escolar
Facultat de Ciències de l'Educació
Universitat de València (Espanya)

Directores: **Dra. Amparo Escartí Carbonell**

Departament de Psicologia Social. Facultat de Psicologia
Universitat de València (Espanya)

Dra. M^a del Carmen Pascual Baños

Facultat de Magisteri Ausias March.
Departament de Didàctica de l'Expressió Musical, Plàstica i Corporal
Universitat de València (Espanya)

Paraules clau: intervenció psicoeducativa, educació física, desenvolupament positiu

Keywords: *psychoeducational intervention, physical education, positive development*

Data de lectura: 14 d'octubre de 2011

diana.marin@uv.es

Resum

En les últimes dècades ha augmentat en pares i educadors la preocupació pel fracàs i la violència escolar (Fraser-Thomas, Côté, & Deakin, 2005; Hawkins, Catalano, Kosterman, Abbot, & Hill, 1999). Per això, han sorgit programes per millorar les competències personals i socials dels seus participants (Brustad & Parker, 2005; Gould & Carson, 2008) mitjançant l'activitat física i l'esport (Petitpas, Cornelius, Van Raalte, & Jones, 2005; Sandford, Armour, & Warmington, 2006; Wright & Burton, 2008). Molts d'aquests programes es desenvolupen a les classes d'educació física, per ser un context idoni per al desplegament positiu (Gould & Carson, 2008), per les hores de

permanència a l'escola (Ward, Saunders, & Paté, 2007) i per les possibilitats per a l'aprenentatge de valors útils a l'escola i en la vida (Sandford et al., 2006).

Els propòsits d'aquest treball van ser: a) adaptar el Model de Responsabilitat d'Hellison (TPSR) en l'entorn escolar espanyol donant lloc al Programa de responsabilitat personal i social (PRPS), b) implementar el PRPS en tres escoles públiques de la província de València a les classes d'educació física durant un curs, c) valorar la fidelitat de la implementació del PRPS, d) estudiar els efectes del PRPS sobre els comportaments de responsabilitat i autoeficàcia en els alumnes participants, i e) valorar el PRPS des de la perspectiva dels mestres que ho van implementar.

Els participants van ser tres mestres i 68 alumnes de 5è de primària (37 nois i 31 noies) d'entre 10 i 12 anys.

Es va emprar un disseny mixt combinant metodologia qualitativa i quantitativa, utilitzant com a tècniques de recollida de la informació: qüestionaris, entrevistes, observació i un grup de discussió.

Es van trobar diferències significatives en eficàcia autoregulatòria als centres 1 i 3. Els efectes del PRPS sobre els nivells de responsabilitat en els alumnes van dependre del grau de fidelitat de la implementació. Per últim, en la valoració del PRPS va haver-hi acord en els punts forts, dificultats trobades en el procés i propostes de millora.

Factors motivacionals relacionats amb l'adherència a la pràctica esportiva competitiva en adolescents

Motivational Factors for Teenagers to Continue Doing Competitive Sport

Autor: **Bartolomé J. Almagro Torres**

Universidad de Huelva (Espanya)

Directors: **Dr. Pedro Sáenz-López Buñuel**

Dr. Juan Antonio Moreno-Murcia

Universitat Miguel Hernández d'Elx (Espanya)

Paraules clau: clima motivacional, necessitats psicològiques bàsiques, motivació, autodeterminació, metes d'èxit, adherència a l'esport

Keywords: *motivational climate, basic psychological needs, motivation, determination, achievement goals, continuing doing sport*

Data de lectura: 23 d'abril de 2012

almagro@dempc.uhu.es

Resum

Nombrosos estudis revelen un considerable descens de l'interès i de la participació en activitats físiques i esportives en la població jove, fonamentalment en el període de l'adolescència. L'entrenament i la competició poden ser contextos ideals per fomentar el compromís esportiu de l'adolescent, sempre que el jove esportista aconsegueixi una adequada motivació, ja que aquesta és clau per aconseguir l'adherència a la pràctica físicoesportiva. Així, basant-nos en la teoria de l'autodeterminació i la teoria de metes d'èxit, l'objectiu principal de la tesi va ser analitzar els factors motivacionals que influeixen de manera positiva en el compromís esportiu dels adolescents. Per això, es van estudiar els climes motivacionals, el suport a l'autonomia per part de l'entrenador, les metes d'èxit, les metes socials, la satisfacció de les necessitats psicològiques bàsiques, la motivació autodeterminada, i la intenció de continuar sent físicament actiu. La present tesi està composta per sis publi-

cacions, on, en primer lloc, es van analitzar les relacions entre aquestes variables de forma correlacional, i en segon lloc, es va aprofundir en el seu estudi utilitzant una metodologia qualitativa. Es va administrar un qüestionari a una mostra total de 608 esportistes de diferents modalitats (d'edats compreses entre els 12 i els 17 anys). A més a més, 15 d'aquests esportistes van ser entrevistats.

Entre els resultats trobats, es van obtenir dos perfils motivacionals diferents, un perfil altament motivat i un perfil moderadament motivat. L'anàlisi multivariant va revelar diferències a favor del perfil altament motivat, tant en els subfactors del clima motivacional percebut com en els tres mediadors psicològics. Els resultats dels models d'equacions estructurals presentats van mostrar que el clima motivacional, el suport a l'autonomia, les metes d'èxit i les metes socials influeixen en la satisfacció de les necessitats psicològiques bàsiques d'autonomia, competència i

relació amb la resta. La satisfacció d'aquestes necessitats va predir la motivació intrínseca, i aquesta va predir la intenció de l'esportista de continuar practicant. A més a més, es van trobar diferències a favor dels jugadors de basquetbol respecte als de futbol en el clima motivacional percebut, la motivació autodeterminada i la intenció de continuar practicant. A l'últim, els resultats de l'anàlisi de contingut de les entrevistes van mostrar: la coexistència de diferents motivacions més o menys autodeterminades per a la pràctica del seu esport; l'aparició de la regulació integrada entre alguns d'aquests joves esportistes; la importància del suport a l'autonomia i de la satisfacció de les necessitats psicològiques bàsiques per a la motivació, i el compromís esportiu. Es discuteixen els resultats segons la teoria de l'autodeterminació i de la teoria de metes d'èxit, proposant estratègies encaminades a millorar la motivació i l'adherència a la pràctica en joves esportistes.